

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Ülle Surva
Türi Vallavalitsus
vallavalitsus@tyri.ee

Teie: 25.04.2024 reg nr 7-1.4/1550

Meie: 09.04.2024 reg nr 6.2-1/3418-1

Vastus Türi vallas Karjaküla tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta

Austatud proua Ülle Surva

Põllumajandus- ja Toiduameti (edaspidi PTA) Ida regiooni Paide esindusele esitati Türi Vallavalitsuse poolt 25.04.2024 kiri nr 7-1.4/1550 Türi vallas Karjaküla tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta ettepanekute küsimine.

Esitatud dokumentide kohaselt on detailplaneeringu ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise eesmärk rajada üldplaneeringuga ettenähtud perspektiivsele tuuleenergia alale taastuvenergiapark (tuuleenergia ning elektrienergiasalvestid). Planeeringuga muudetakse maakasutuse sihtotstarbeid osaliselt elektrienergia tootmise ja jaotamise ehitise maaks (vajadusel moodustatakse eraldi krundid) ning määratakse ehitusõigus tuulikute ja energiasalvestite rajamiseks. Planeeringuga lahendatakse ka kruntidele juurdepääsud, tealad, tehnovõrkudega varustamine ning heakorra küsimused. Lisaks määratakse kitsendustega alad ja vajadus maa avalikku kasutusse võtmiseks või servituutide seadmiseks. Detailplaneeringuala suurus on käesoleva kirja järgi ligikaudu 760 ha (Türi vallas Karjaküla tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes on märgitud, et ca 678 ha), mis hõlmab Türi vallas Jõeküla, Karjaküla ja Kolu küla territooriume.

Aruandes on alapeatükis 1.2 lk 8 alljärgnevat teksti lõiku topelt kajastatud:

- RMK hallatavatel aladel, mis jäävad üldplaneeringus näidatud potentsiaalse tuulikupargi arendamise aladele on tuulikupargi ehituse ajal lubatud metsa raadamine ehituseks vajalikus mahus ja ulatuses eelneval kokkuleppel RMK-ga. Pärast tuulikupargi valmimist on RMK-l õigus RMK hallatavatele aladele jäävatel tuulikupargi aladel jätkata majandataval metsamaal metsa majandamist;

„Türi valla kohaliku omavalitsuse detailplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programm“-s on PTA arvates maaparandussüsteeme puudutavat osa üldsõnaliselt käsitletud. Kaardimaterjalidest (joonis 1 ja joonis 2) ei selgu maaparandussüsteemide paiknemine ja kattuvus detailplaneeringu ala ning potentsiaalsete tuulikute ning nendega seotud taristu ehituse alaga. Lisatud on selgitus, et vooluveekogude, nende kallaste ehituskeeluvööndite ning maaparandussüsteemide asukohad on nähtavad planeeringu kaardirakenduses.

Alapeatükis 2.7 veekeskkond, alajaotises maaparandussüsteemid
Planeeringualale jäävad järgmised maaparandussüsteemid:

- Kolu (tunnus 6112740010110001),
- Allipa1 (TTP-710) (tunnus 6112890040020001),
- Allipa2 (TTP-710) (tunnus 6113000020010001),
- Lõmmelotakka metsakuivendus (tunnus 6112890040021001),
- Karjaküla_PÜ-47 (tunnus 6112890041030001),
- Karjaküla_PÜ-47 (tunnus 6112740010060001),
- Karjaküla_PÜ-47 (tunnus 6112890050020001).

Sõna „tunnus“ asemel palume kasutada „maaparandussüsteemi kood/ehitise kood“.

Eeltoodud loetelust puuduva kaks maaparandusehitist ehk maaparandussüsteemi osa, milleks on Mädara jõgi (maaparandussüsteemi kood / ehitise kood 6112890040000/001) ja (RMK hallatav) maaparandussüsteemi teenindav Kolu-Lintsi tee (maaparandussüsteemi kood/ehitise kood 6112890041010/101).

Alapeatükis 4.3 mõju veekvaliteedile ja veerežiimile on toodud, et DP ala läbiv Mädara jõgi on maaparandussüsteemide eesvool. Tegemist on riigi poolt korrashoitava ühiseesvooluga Mädara jõgi (maaparandussüsteemi kood / ehitise kood 6112890040000/001), mille kaitsevöönd ulatub eesvoolu mõlemal kaldal 15 meetri kaugusele.

Kuivendatud maa-aladele ehitamisel on oluline tagada maaparandussüsteemide jätkusuutlik funktsioneerimine vältimaks üleujutuste teket. Teemat käsitletakse KSH aruandes eksperthinnangu vormis.

Tuginedes Maaeluministreeriumi (hetkel Regionaal- ja Põllumajandusministreeriumi) ja PTA ühtsele seisukohale saab maakasutuse osas esmased uuringud läbi viia olemasolevate kaardianalüüsidega, sealjuures maaparandussüsteemide rikkumisega kaasnevaid tagajärgi saab hinnata eksperthinnanguna. Eksperthinnangu koostamisse on soovitatav kaasata ka MATER (maaparanduse alal tegutsevate ettevõtjate registrisse kantud) ettevõtja, kes on esitanud majandustegevusteate maaparanduse projekteerimise või maaparandusekspertiisi alal tegutsemise kohta. Lisa selgituseks, et mida väiksem tuulikute ja nende taristuga on kokkupuude maaparandussüsteemide aladega, eelkõige maaparandussüsteemi toimimist tagavate ehitistega (eesvool, keskkonnakaitserajatis, kogujakraav, kollektor, drenaažikaev, kuivenduskraav, truubid, teenindav tee või selle teerajatis jms), seda kuluefektiivsem tuulikupargi rajamine on ka maaparanduslikust aspektist. Lisaks käsitletakse võimalikku mõju maaparandussüsteemidele ja maaparandussüsteemidega varustatud maa-aladele. Kui tuulikute ja nendega seotud taristu võib hakata paiknema maaparandussüsteemi alal, siis tuleb nimetatud alad märkida ja seada nõuded nende säilitamiseks või rekonstrueerimiseks.

Tuginedes eelöeldule peab PTA maaparanduse- ja maakasutuse seisukohast oluliseks, et kinnisasjadel, kus asub maaparandussüsteem tagatakse planeeritud tuulepargi ehitustegevustega, hilisema kasutamisega ja sulgemisega, maaparandussüsteemide eesvoolude ja maaparandussüsteemi maa-alal, selle reguleerivatel võrkudel, paiknevate rajatiste nõuetekohane toimimine ning välditakse veerežiimi muutustega kaasneva negatiivse mõju tekkimist eeltoodud aladele. Oluline on, et planeeritud tegevustega ei halvendata maatulundusmaal kinnisasjade maakasutuse võimalusi.

Samuti, kavandatud tegevuste mõjualas paiknevad maaparandussüsteemi rajatised rekonstrueeritakse vastavalt uurimistööde tulemustele koostatud ehitusprojekti alusel. See tähendab tegevusest mõjutatud alale jäävad maaparandussüsteemid peavad jääma toimima. Lisaks tuleb arvestada võimaliku truupide rekonstrueerimise vajadusega kui liig- ja sademevee

juhatakse maaparandussüsteemi eesvoolu, kogujakraavi või riigi poolt korras hoitavasse ühiseesvoolu. Võimaliku maaparandussüsteemi rekonstrueerimiseks vajaliku projekti koostamiseks taotletakse PTA-lt ehitus-, ehitusteatisel või muu loa andja poolt projekteerimistingimused. Maaparandussüsteemi nõuetekohaseks rekonstrueerimiseks vajalike taotluste ja dokumentide esitamisel tuleb juhinduda maaparandusseadusega kehtestatud nõuetest. Rekonstrueerimistööd tuleb üldjuhul teha enne planeeringuala ehitistele ehitusloa andmist.

Käesolevaga teeb PTA ettepaneku KSH aruandes ja või lähteseisukohtade KSH programmis kajastada alljärgnevaid punkte.

1. Täpsustada programmi seletuskirja, mille kohaselt maaparandussüsteemi maa-ala või ma rajatistega kokku puutumuse korral tuleb tuulegeneraatorite detailplaneering, ehitusprojektid ja projekteerimistingimused või nende andmise puudumisel ehitusloa eelnõu või ehitamise teatis ka kooskõlastada Põllumajandus- ja Toiduametiga.
2. Sõna „tunnus“ asemel palume kasutada „maaparandussüsteemi kood/ehitise kood“.
3. Täiendada aruandes toodud maaparandussüsteemide loetelu, mis puudutab riigi poolt korrashoitava ühiseesvoolu Mädra jõgi (maaparandussüsteemi kood / ehitise kood 6112890040000/001) ja RMK hallatava maaparandussüsteemi teenindava tee Kolu-Lintsi tee (maaparandussüsteemi kood/ehitise kood 6112890041010/101) osa.
4. Lisada asjakohane kaardimaterjal ja info, kus nähtub maaparandussüsteemi või selle rajatise paiknemine ja seotus detailplaneeringu alaga, sealhulgas potentsiaalsete tuulikute ning nendega seotud taristu ehituse alaga. Detailplaneeringu seletuskirjas tuleb kajastada informatsioon planeeringuala paiknemise kohta maaparandussüsteemi maa-alal. Planeeringu koostamisel arvestada maaparandussüsteemi eesvoolukraavide kaitsevööndist tulenevate piirangutega.
5. Detailplaneeringu geodeetiline alusplaan kooskõlastada Põllumajandus- ja Toiduametiga. Planeeringu aluseks olevale geodeetilisele alusplaanile kanda olemasoleva maaparandussüsteemi detailid. Hoonestusala ja ehitusõiguse määramisel, teede ja tehnovõrkude planeerimisel arvestada maaparandussüsteemidega.
6. Tagada maaparandussüsteemide Kolu (maaparandussüsteemi kood/ehitise kood 6112740010110001), Allipa1 (TTP-710) (maaparandussüsteemi kood/ehitise kood 6112890040020001), Allipa2 (TTP-710) (maaparandussüsteemi kood/ehitise kood 6113000020010001), Lõmmelotakka metsakuivendus (maaparandussüsteemi kood/ehitise kood 6112890040021001), Karjaküla_PÜ-47 (maaparandussüsteemi kood/ehitise kood 6112890041030001), Karjaküla_PÜ-47 (maaparandussüsteemi kood/ehitise kood 6112740010060001), Karjaküla_PÜ-47 (maaparandussüsteemi kood/ehitise kood 6112890050020001), riigi poolt korrashoitava ühiseesvoolu Mädra jõgi (maaparandussüsteemi kood / ehitise kood 6112890040000/001) toimimine ning arvestada maaparandussüsteemi teenindav Kolu-Lintsi teega (maaparandussüsteemi kood/ehitise kood 6112890041010/101), vajadusel määrata nendest tulenevad kisendused.
7. Maaparandussüsteemide jätkuva nõuetekohase toimimise tagamiseks ning maaparandussüsteemide rekonstrueerimise vajaduse väljaselgitamiseks vajaliku eksperthinnangu koostamisse on soovitatav kaasata MATER (maaparanduse alal tegutsevate ettevõtjate registrisse kantud) ettevõtja, kes on esitanud majandustegevusteate maaparanduse projekteerimise või maaparandusekspertiisi alal tegutsemise kohta.
8. Detailplaneeringus tuleb anda maaparandussüsteemi terviklikku toimimist tagavad meetmed. Maaparandussüsteemi rekonstrueerimisel tuleb anda terviklikud lahendused selliselt, et on tagatud planeeringu alal ja naaberkinnisasjadele jääva maaparandussüsteemi osa nõuetekohane toimimine. Maaparandusseaduse § 50 lõikest 5 ja § 36 lõikest 2 tulenevalt tuleb maaparandussüsteemi rekonstrueerimise lahenduse

väljatöötamiseks kaasata ja maaparandussüsteemi rekonstrueerimistööd peab tegema MATER (maaparanduse alal tegutsevate ettevõtjate registrisse kantud) vastava ala (uurimine, projekteerimine, ehitamine, omanikujärelevalve) spetsialist.

9. Detailplaneeringuga alal võimaliku maaparandussüsteemi rekonstrueerimine peab toimuma vastavalt maaparandusseadusele ja rekonstrueerimise vajadus peab olema kajastatud planeeringus. Teha koostööd Põllumajandus- ja Toiduametiga. Maaparandussüsteemi nõuetekohaseks rekonstrueerimiseks vajalike taotluste ja dokumentide esitamisel tuleb juhinduda maaparandusseadusega kehtestatud nõuetest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmas Karu

Peaspetsialist-koordinaator

Põllumajandus- ja Toiduameti Ida regiooni Paide esindus

Urmas Karu

+372 5346 0965

urmas.karu@pta.agri.ee